

TEMA DEL DIA

FÀBRQUES EN RISC ■ El Cortès i Antius, al terme municipal de Callús, el Fusteret de Súria, el nucli de Palà de Torroella, que pertany a Navàs, i el de valls de Torroella, que és part de Sant Mateu de Bages, tenen en comú un passat tèxtil que la crisi del sector va condemnar a la incertesa. Avui dia, tots aquests espais tenen un passat comú i un desenllaç diferent, tal com es va explicar ahir al matí en un recorregut guiat

Unes jornades d'estudi fan un crit d'alerta sobre el patrimoni industrial del Cardener

► Mig centenar de persones va passar ahir per cinc colònies fluvials per conèixer casos d'abandonament i degradació

TONI MATA I RIU | PALÀ DE TORROELLA

■ L'alarma està en vermell: falta tan sols que algú l'apagui amb idees, recursos i valentia. El patrimoni industrial del Cardener està en bona part degradat, tal com ahir van constatar mig centenar de persones en la ruta guiada que Albert Fàbrega i Ester Llobet van dirigir a la Colònia Cortès, la Colònia Antius, el Fusteret, Palà de Torroella i Valls de Torroella. Un itinerari titulat *Patrimoni en perill*, pels termes de Callús, Súria, Navàs i Sant Mateu de Bages, que va oferir, a través de cinc casos paradigmàtics, una radiografia de l'estat de la qüestió. Ahir no va caure cap sostre, però hi ha façanes que empal·lideixen d'indiferència.

El Cardener no és el Llobregat perquè hi ha rius de primera i cursos fluvials de segona. I encara que les causes del deteriorament no es poden limitar a aquesta evidència, la sort de la primera de les dues autopistes aquoses és molt més afortunada que la que té la segona. Qüestió de grandària? Cada casa és un món.

Ester Llobet, coautora del llibre *Fàbriques de riu* (2014) juntament amb Ramon Fons i Albert Fàbrega, va explicar en la quarta parada de l'itinerari la història amb final feliç de Palà. «La fàbrica va deixar de funcionar el 1971, durant la primera onada de tancament del tèxtil, i la colònia va sortir a subhasta el 1980. Ningú la va comprar, però, fins que una immobiliària madrilenya la va adquirir el 1992 i va intentar desnonar-ne els inquilins uns dies després. L'Ajuntament de Navàs va intermediar-hi i se la va quedar per 58 milions de pessetes. Es van arreglar les cases i es van vendre als veïns».

La trajectòria de Palà, però, té un epíleg menys encoratjador. «Navàs està elaborant el catàleg per protegir el patrimoni, però fins que no estigui llest, qualsevol pot pintar la seva façana de color rosa amb floretes», va apuntar Llobet. «Però el principal patrimoni en perill del poble és la fàbrica, que està en mans privades. Temps enrere s'hi van instal·lar algunes empreses, però ara només hi queda un taller, que està en procés de tancar», va afegir. Els treballs que porta a terme l'Ajuntament fan pensar que es declararà tot el conjunt de Palà com a Bé Cultural d'Interès Local».

El cas de Palà de Torroella contrasta poderosament amb la dissort de la Colònia Antius, vestigi

REPORTATGE FOTOGRÀFIC DE SALVADOR REDÓ

Una dona passeja pel carrer de les cases de la Colònia Antius, la majoria de les quals presenten un aspecte demacrat

LES JORNADES

Xerrades i un itinerari per parlar del patrimoni que es pot perdre

► La ruta d'ahir va cloure les Jornades *Patrimoni en perill al Bages*, que es van iniciar el cap de setmana anterior amb unes xerrades. L'organització va ser del Centre d'Estudis del Bages, el Col·legi d'Arquitectes, l'Arxiu Comarcal i el Museu Comarcal de Manresa.

decadent d'un passat fabril que va superar el centenar i mig de treballadors a meitat dels anys 60 del segle passat. La imatge que escupa a la cara del visitant, a l'esquerra del Cardener, dins el terme de Callús, però molt a prop del límit amb Súria, és un paradís per als caçadors de runes, fotògrafs que rastregen la intimitat de la solitud present d'un pretèrit esplendorós. «Si no ho tinc mal entès, només hi ha dues cases habitades», va assenyalar Albert Fàbrega davant el conjunt residencial que s'estén perpendicular i esllanguit a l'entrada de la fàbrica, tancada i amb

Natura morta per a una colònia en decadència

► La imatge captada ahir al matí en unes dependències abandonades de la Colònia Antius per Salvador Redó, cap de fotografia de **Regió7**, evoca les naturas mortes pictòriques a través d'una composició aleatòria i suggestiva. Els participants en la ruta van comprovar en aquesta sala l'efecte del pas del temps: una barra de bar enrajolada, un prestatge sorprenentment sencer i vidres trencats per terra componien una poètica de l'abandonament.

un avis de gos perillós a la porta. «Moltes d'aquestes fàbriques, quan van tancar, es van parcel·lar per acollir tallers i petits negocis.

Però avui dia hi ha molts polígons i moltes naus buides», va comentar Fàbrega, donant a entendre que aquests edificis no po-

Els participants en la ruta guiada van passar per les colònies del Cortès, Antius, Fusteret, Palà i Valls

Les jornades han constatat que hi ha molt patrimoni en mans privades, i que n'hi ha que es perdrà si no s'actua

den tenir sortida ni per a això. «La Colònia Antius necessita una actuació urgent», va advertir el Premi Bages de Cultura del 2014.

La preservació del nombrós patrimoni industrial que s'escampa pel país és un dels ítems de les reivindicacions socioculturals de les dues darreres dècades. Però no només n'hi ha molt que és de propietat privada –i, per tant, susceptible d'especulació–, sinó que els costos d'arranjament i reutilització superen sovint el desig de les tresoreries municipals. Un bocí de la història econòmica del país està en perill. Ahir no es va arreglar res, però es va llençar a l'aire un crit d'alerta per a qui el vulgui recollir.